

10.03.2025

Puolustusvaliokunta

**ALIUPSEERILIITON LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSEEN EDUSKUNNALLE
LAIKSI PUOLUSTUSVOIMISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA SIIHEN
LIITTYVIKSI LAEIKSI**

Aliupseeriliitto ry on perehtynyt hallituksen esitykseen laiksi Puolustusvoimista ja siihen liittyviksi laeiksi. Aliupseeriliiton lausunto keskittyy pääosin lakiin Puolustusvoimista, mutta otamme myös kantaa muiden esitettyjen lainsäädäntöjen muuttamiseen.

Suomen täysjäsenyys Puolustusliitossa tarkoittaa osallistumista yhteisen puolustuksen suunnitteluun, harjoitteluun ja operatiiviseen toteuttamiseen. Naton yhteisen puolustuksen uskottava rakentaminen vaatii, että yhteistoiminta on joustavaa, viivytyksetöntä ja mahdollista jokapäiväisessä toiminnassa. Voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa Puolustusvoimien osallistumisen kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen sekä kansainväliseen kriisinhallintaan. Naton yhteisen puolustuksen tehtävät ovat luonteeltaan kuitenkin erilaisia. Aliupseeriliitto yhtyy hallituksen näkemykseen, että selkeyden ja käytännön merkityksen vuoksi on tarkoituksen mukaista lisätä näkyviin osallistuminen Naton toimintaan. Aliupseeriliiton näkemyksen mukaan on tärkeää, että Natoon liittyvistä tehtävistä säädetään omana 2§ 1 momentin 2 alakohtana tarkennuksineen.

Aliupseeriliitto ry pitää erittäin tärkeänä, että Puolustusvoimien turvaamistehtäviä koskevaa sääntelyä kehitetään vastaamaan paremmin kansainvälisen yhteistoiminnan vaatimuksia (esitetyt muutokset 18, 18a, 19§). Puolustusvoimien mahdollisuus suojata myös vieraan valtion joukkoja ja materiaalia Suomen toimiessa isäntämaana on erittäin tärkeä lainsäädäntöuudistus.

Hallituksen esityksessä on myös merkittävä parannus toimivaltuuksien käytön laajentamisessa koskettamaan kaikkia Puolustusvoimien käytössä olevia alueita (esitetyt muutokset 15§). Lisääntyvä kansainvälinen toiminta lisää materiaalin ja henkilöstön liikkumista sekä tarpeita tilapäisille alueiden haltuunotoille. Toimivaltuuksien rajaaminen nykyisen lainsäädännön mukaisesti pysyvässä käytössä oleville alueille ei ole enää perusteltua.

Hallituksen esittämä pöytäkirjavaatimus turvaamistehtävien 18a§ toimenpiteistä lisää tehtävien lainmukaisuuden valvontaa. Pöytäkirjan käsittelyoikeuksista tulee ohjata tarkemmin, sillä ne sisältävät mahdollisia suojattavien henkilöiden yksilötietoja sekä tietoja kriittisen materiaalin siirroista.

Puolustusvoimien hälytysajoneuvojen määritelmän laajentaminen sotilasajoneuvon ulkopuolelle on tärkeää, jotta tapauskohtaisesti ajoneuvojen määrää kyetään laajentamaan. Asetuksella tulee mahdollistaa myös riittävän laaja mahdollisuus käyttää erityyppisiä ajoneuvoja hälytystehtäviin.

Aliupseeriliitto haluaa nostaa esille myös liitännäislakeihin liittyen seuraavaa:

Sotilastiedustelusta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Aliupseeriliiton arvion mukaan esitetyt sotilastiedustelua koskevat lainsäädäntömuutokset parantavat kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia ja ovat tärkeitä suorituskykyjen yhteensovittamisessa. Pääesikunnan tiedustelupäällikön päätösvalalle alistettavien 60§ suorituskykyjen käytön valvonta saattaa todellisuudessa olla erittäin haasteellista.

Laki tieliikennelain muuttamisesta

Aliupseeriliiton näkemyksen mukaan esitetyssä uudessa 66a§ *Poikkeukset erikoiskuljetusten liikenteenohjaajaoikeudesta* tulisi huomioida Puolustusvoimat edelleen ensisijaisena erikoiskuljetusten liikenneohjausta toteuttavana tahona. Vain siinä tapauksessa, etteivät Puolustusvoimien resurssit mahdollista tehtävien toteuttamista olisi Nato SOFAssa tarkoitetulla vieraan valtion joukon jäsenellä oikeus toimia liikenteen ohjaajana. RSOM tehtävien kautta Puolustusvoimilla on kokonaiskoordinaatio vastuu joukkojen vastaanottamisesta, varustamisesta ja eteenpäin liikuttamisesta vastaanottajavaltiona.

Mika Tiitinen
Puheenjohtaja

Tomi Malkamäki
Pääluottamusmies